

**Stadsplanten:
inwoners of indringers?**

Stadsplanten

Stadsplanten: planten die zijn aangepast aan een stadse (urbane) omgeving. Wat heeft deze urbane omgeving te bieden voor een plant? Veel steen, aantrekkelijk voor planten die van een rotsachtige omgeving houden. Relatief warmere omgeving doordat steen warmte langer vasthoudt maar ook door de beschutting die gebouwen bieden. Pioniersomgeving: kale grond, veel verstoring en weinig concurrentie van anderen.

Logisch dat veel stadsplanten, planten zijn die ook voorkomen in duinen, rotsen of langs de rivieren. Of dat het planten zijn die vanuit de zuidelijke, warmere landen ons land zijn binnengekomen. Soms zijn het tuinplanten die het perkje te beperkt vinden en de buurt gaan verkennen. En vaak zijn het echte kosmopolieten, wereldburgers!

....in Veghel

In het centrum van Veghel vind je oude en nieuwe gebouwen, winkels en woonhuizen (met tuintjes), braakliggende stukken, parkeerplaatsen, kerken met kerkhoven, parkjes, de haven en ook nog de Aa. Veel verschillende biotopen die doen vermoeden dat er voor veel plantensoorten wel een plekje is.

Van een aantal typische stadsplanten was al bekend dat zij zich gevestigd hadden in Veghel centrum zoals de Steenbreekvarens op de havenmuur, Muurvarens, Klein glaskruid en Gele helmbloem bij het Lodewijkskerkje. Niet alledaagse planten; zo niet alledaags dat ze beschermd worden door de Flora en Faunawet. En ook waren het Deens lepelblad en Hertshoornweegbree al gesignaleerd; planten van de kwelders die profiteren van het strooizout dat tegen gladheid wordt ingezet. Maar welke planten hebben nog meer hun heil gezocht in Veghel?

Hoge fijnstraal werd steeds vaker gevonden in stedelijk gebied, heeft deze plant ook Veghel bereikt? Alsemambrosia, een nieuwkomer die het journaal heeft gehaald omdat zij heftige hooikoortsreacties veroorzaakt; moeten de Veghelaren daar ook voor beducht zijn?

beplanting havenmuur, o.a. Steenbreekvarens

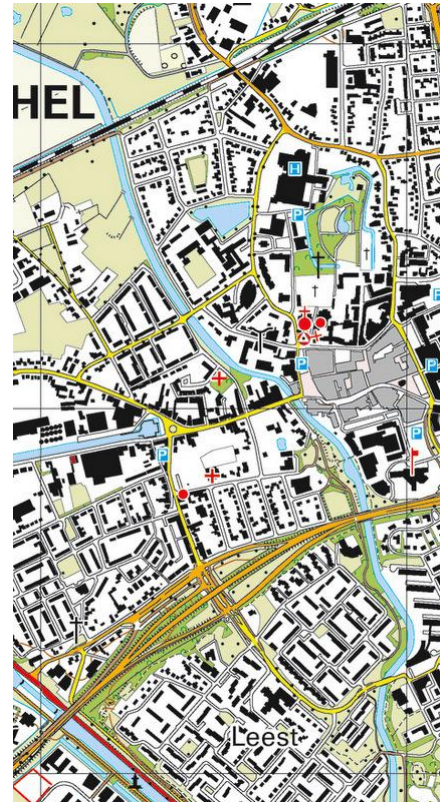
Planteninventarisatie

Om een beeld te krijgen van de stadsplanten van Veghel heeft de plantenwerkgroep van IVN Veghel besloten om twee kilometerhokken te onderzoeken. Gekozen is voor hok 164-402 en 164-403 (zie figuur 1) en deze zijn in de periode april t/m september 10 keer bezocht. In beide hokken zijn rond de 300 soorten gevonden. De inventarisatie is gedaan volgens de richtlijnen van FLORON (natuurorganisatie die zich bezig houdt met de verspreiding van wilde planten in Nederland).

Hoog op het verlanglijstje stonden de fijnstralen: Hoge fijnstraal en Gevlamde fijnstraal. Hoge fijnstraal is een exoot, komt oorspronkelijk uit Zuid-Amerika en is sinds 1999 volledig ingeburgerd in zuid en midden Nederland. En ja, Hoge fijnstraal staat ook in Veghel! Gevlamde fijnstraal is niet aangetroffen maar natuurlijk wel de Canadese fijnstraal, ook afkomstig uit Amerika maar uit Noord-Amerika en deze heeft in de 18^e eeuw al het Europese continent bereikt en beperkt zich niet tot het stedelijk milieu.

Overigens zijn er behalve de fijnstralen nog andere Amerikanen gevonden: Alsemambrosia, Amerikaanse kruidkers, Doornappel, Vreemde ereprijs, Late en Canadese guldenroede. Het vermoeden is dat Alsemambrosia en Amerikaanse kruidkers meegevoerd worden met graanvruchten en zich zo weten te verspreiden.

Vanuit andere continenten is ook het e.e.a. binnengekomen zoals Middelste ganzerik (Rusland), Bezemkruid (Zuid Afrika), Hongaarse raket (Oost Europa), Oostelijke karmozijnbes (Azië). En waarschijnlijk door het warmer klimaat zijn er een aantal planten, zoals Glanzige ooievaarsbek, Gehoornde klaverzuring en de straatliefde grassen die Zuid Europa hebben ingeruild voor Veghel.

figuur 1: kilometerhokken; bovenste is 164-402 en daaronder 164-403

Hoge fijnstraal

Glanzige ooievaarsbek

- I. Stenen stad: oude muren, straat en stoep
- II. Ruige stad: braakliggende gebieden, haven en industrieterreinen, spoorwegterreinen
- III. Groene stad: stadswallen, oude stadsparken, historische stadstuinen, perken, plantsoenen, volkstuinen, begraafplaatsen

Gele helmblom

Stijf ijzerhard

Tweekleurig springzaad

I. Stenen stad

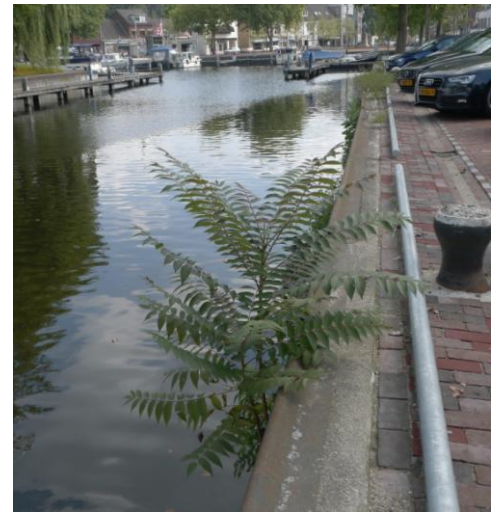
Icoon voor de “stenen stad” is het Lodewijkskerkje met maar liefst drie typische muurplanten: Klein glaskruid, misschien tevens het meest onopvallende van de drie met kleine, onopvallende groenige bloemen; Gele helmblom die in de 19^e eeuw vanuit de Alpen/Jura als sierplant Nederland is binnengehaald en vanaf mei tot in de herfst uitbundig kan bloeien en de Muurvaren die zich als enige niet beperkt heeft tot het Lodewijkskerkje maar ook massaal te vinden is op het muurtje bij Brownies & Downies (naast de bibliotheek) en op de Lambertuskerk. Ronde ooievaarsbek, een van de wat zeldzamere soorten uit de ooievaarsbekfamilie groeit weelderig bij de grafzerken op de begraafplaats bij de Lambertuskerk

Straatliefdegras doet zijn naam eer aan en is veel gevonden tussen de stoeptegels en in mindere mate ook het Klein liefdegras. Iets meer door de knieën, Donkere vetmuur. Verrassend was het Gewone zandmuur, een plantje die de voorkeur heeft voor voedselrijke akkers en toch ook tevreden is in de ‘stenen stad’.

II. Ruige stad

Vermoedelijk zou het gemeentebestuur, en met haar, veel inwoners van Veghel, willen dat de “ruige stad” niet bestond. Het zijn de stukken waar gesloopt is en waar nog even niets gebeurt zoals bij de Vondelstraat en op het oude Cehavé terrein. Het zijn verloren hoekjes tussen winkels en huizen. Maar ook het Duits Lijntje en de Haven heeft het biotoop van de “ruige stad”.

Duinriet heeft de zandige hoekjes gevonden in de ‘ruige stad’ en wordt daar met gemak meer dan 1 meter hoog. Ook het Stijf ijzerhard gaat de hoogte in, en lijkt hoger dan zij is door haar stijve, weinig bebladerde postuur met aren van paarse bloemen die ook al de hoogte in gaan. Hemelboom is ooit in de vorige eeuw aangeplant en door het warmer milieu in de stad kunnen de zaden ontkiemen waardoor er toch nu wel heel veel hemelbomen staan (Hemelboom wordt beschouwd als een invasieve soort).

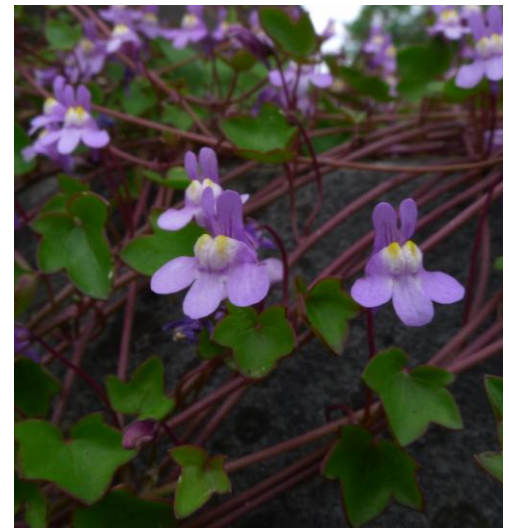

Hemelboom

III. Groene stad

Het Julianapark, de Broedertuin en de oevers van de Aa zijn de voornaamste elementen van de groene stad. In het Julianapark is ooit een stuk ingezaaid met een bloemenmengsel en sindsdien staan er rode lijst soorten zoals Kleine ratelaar en Korenbloem! En in het gazon van hetzelfde park staat op een wat natter plekje Getand vlotgras. Duidelijk ontsnapt uit een tuin is het Tweekleurig springzaad die haar oorsprong heeft in de Himalaya maar die het in het Julianapark ook goed naar de zin heeft.

De Lelietjes der dalen bloeien in het vroege voorjaar in het Broederpark en het altaartje is bekleed met Muurleeuwenbek. Langs de oevers van de Aa staat gewone oeverbeplanting zoals Blauwe en Rode waterereprijs.

Muurleeuwenbek

Inwoners of indringers?

Het resultaat van alle avonden speuren in centrum Veghel is een lijst met ruim 390 plantensoorten (zie tabel 1 en 2). In een bos of ander natuurgebied vinden we meestal tussen de 200 en 300 plantensoorten; het stadse gebied kan wedijveren met de natuurgebieden die IVN de afgelopen jaren heeft onderzocht! Zo'n 55 soorten van deze planten kunnen worden aangemerkt als neofyt of exoot (tabel 3).

Archeofyt is een soort die vóór 1492 (ontdekking van Amerika) voorkomt en heet dan inheems te zijn. Planten die ná deze datum inburgeren, zijn **neofyten**. Een **exoot** is een soort die zich door menselijke toedoen gevestigd heeft in een gebied waar deze niet voorkomt en in staat is om een volledige levenscyclus te voltooien én op meer dan een plek zich gedurende meerdere jaren kan handhaven.

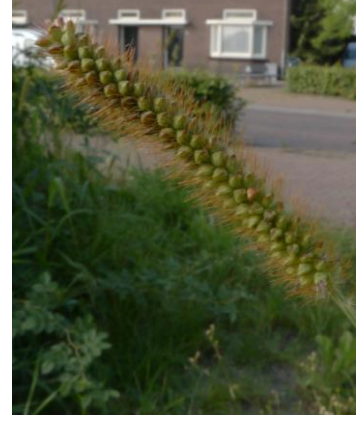
Gele morgenster

Steenkruidkers

Zegekruid

Geelrode naalbaar

Onze stadsplanten zijn allemaal planten die zich op hun gemak voelen in de stenen, stadse omgeving; sterker nog, een flink deel van deze planten kan zich alleen in een urbane omgeving handhaven en zouden ze per ongeluk in een natuurgebied terecht komen dan zouden ze het niet overleven. Het zijn planten die, om een menselijke beeld te gebruiken, blij zijn dat ze in de stad zijn.

Maar zijn mensen blij met de stadsplanten? De term 'onkruid' komt dan om de hoek kijken en plaatst de stadsplantjes in een negatief daglicht. Onterecht! onze stadsplanten zijn stuk voor stuk schoonheden en spelen daarnaast een belangrijke rol in het ecosysteem van Veghel. Door bezuinigingen op de begroting voor groenonderhoud zijn de stadsplanten niet meer weg te denken uit centrum Veghel, dus kunnen we maar beter van onze stadsplanten gaan houden!

Karin Koppen

Echte gamander

Tabel 1: kilometerhok 165-402

x		1078	Akkerkers	x		1876	Eik, amerikaanse	x		7	Kalmoes
x		708	Akkerkool	x		1037	Eik, zomer-	x		794	Kamille, echte
x		1658	Amsinckia, kleinb.	x		1351	Ereprijs, gewone	x		795	Kamille, reukeloze
x		133	Barbarakruid, gewoon	x		1352	Ereprijs, klimop	x		796	Kamille, schijf-
x		131	Barbarakruid, stijf	x		1363	Ereprijs, tijm	x		1823	Karmozijnb, oost.
x		448	Basterdwed., beklie.	x		1367	Ereprijs, veld	x		5364	Kattenkruid, grijs
x		1642	Basterdwed., kantige	x		1346	Ereprijs, water-, blauwe	x	a	785	Kattenstaart, grote
x		457	Basterdwed., viltige	x		1350	Ereprijs, water-, rode	x		915	Klaproos, bleke
x		959	Beemdgras, ruw	x		531	Es	x		916	Klaproos, grote
x		958	Beemdgras, veld-	x		2	Esdoorn, gewone	x		1299	Klaver, kleine
A	t/r	692	Beemdkroon	x		1850	Esdoorn, noorse	x		1298	Klaver, liggende
x		519	Beemdlangbloem	x		5001	Esdoorn, veder-	x		1305	Klaver, rode
x		607	Berenklauw, gewone	x		18	Fioringras	x		1306	Klaver, witte
C	a	606	Berenklauw, reuzen-	x		70	Fluitenkruid	x		910	Klaverzuring, geh.
x		140	Berk, ruwe	x		475	Fijnstraal, Canadese	x		911	Klaverzuring, stijve
x		1160	Bies, bos-	x		5328	Fijnstraal, hoge	x		546	Kleefkruid
x		679	Biezenknoppen	x		315	Ganzenvoet, korrel-	x		598	Klimop
x		654	Biggenkruid, gewone	x		306	Ganzenvoet, mel-	x		2457	Klit, gewone
x		1218	Bitterzoet	x	a	865	Gele plomp	x		1766	Knoopkruid
x		1260	Boerenwormkruid	x		96	Glanshaver	x		1061	Knopherik
x		339	Bosrank	x		137	Grijskruid	x		544	Knopkruid, harig
x		1058	Boterbl., blaartrekkende	x		1890	Guldenroede, canad.	x		545	Knopkruid, kaal
x		1045	Boterbloem, knol-	x		1221	Guldenroede, late	x		805	Koekoeksbloem, avond
x		1056	Boterbloem, kruipende	x		270	Haagbeuk	x		807	Koekoeksbloem, dag-
x		1040	Boterbloem, scherpe	x		428	Hanenpoot, europ.	x	a	772	Koekoeksbloem, echte
x		1089	Braam, dauw-	x		5303	Havikskruid, dicht	x		699	Kompassla
x		1634	Braam, gewone	x		625	Havikskruid, scherm	x		490	Koninginnekruid
x		1321	Brandnetel, grote	x		366	Hazelaar	x		1803	Kool s. l.
x		1322	Brandnetel, kleine	x	a	1296	Hazenpootje	x		355	Kornoelje, rode
x		1140	Brem	x		462	Heermoes	x		779	Kromhals
B	a	609	Breukkruid, kaal	x		1170	Helmkruid, knopig	x		2426	Kroos, dwerg-
x		1017	Brunel, gewone	x		5007	Hemelboom	x		723	Kroos, klein
x		101	Bijvoet	x		5531	Hemelsleut.+rozeh.	x		1241	Kroos, veelwortelig
x		331	Distel, akker-	x		540	Hennepnetel, gespleten	x		128	Kroosvaren, grote
x		208	Distel, krul-	x		200	Herderstasje	x		390	Kropaar
x		336	Distel, speer-	x		1207	Herik	x		1704	Kruidkers, amerikaans
x		878	Distel, weg-	x		647	Hertshooi, kantig	x		733	Kruidkers, steen-
A	a	393	Doornappel	x		1316	Hoefblad, klein	x		636	Kruipertje
x		1898	Dovenetel, bon. gele	x		701	Hoenderbeet	x		1733	Kruiskruid, bezem-
x		706	Dovenetel, paarse	x		582	Hondsdrif	x		2290	Kruiskruid, jakobs- s.l.
x		700	Dovenetel, witte	x		812	Honingklaver, citr.ge.	x		1192	Kruiskruid, klein
x	-	165	Dravik, ijle	x		809	Honingklaver, witte	x		1191	Kruiskruid, klevrig-
x	-	2337	Dravik, zachte	x		296	Hoornbloem, gewone	x		446	Kweek
x	a	587	Droogbl., bleekge.	x		295	Hoornbloem, kluwen-	x		1393	Langbaardgras, gew
x		589	Droogbloem, moeras-	x		298	Hoornbloem, zand-	D	a	741	Leeuwenbek, muur-
x		174	Duinriet	x		639	Hop	x		75	Leeuwenklauw, kleine
x		4	Duizendblad,	x		799	Hopklaver	x		727	Leeuwentand, kleine
C	a	286	Duizendgld.kr., echt	C	a	658	Hulst	x		725	Leeuwentand, vertakte
x		1873	Duizendknoop, japanse	x		1151	Hyacint, wilde	x		349	Lelietje-van-dalen
x		976	Duizendknoop, zachte	x		1895	Iep, ruwe	x		342	Lepelblad, deens
x		5445	Eendagsbloem	x		1866	Judaspenning, tuin-	x		1685	Liefdegras, klein
A	t	1645	Egelantier	x		790	Kaasjeskruid, klein	x		1762	Liefdegras, straat-
x		1229	Egelskop, grote	x		789	Kaasjeskruid, muskus-	x		665	Lis, gele

Tabel 1: kilometerhok 165-402 vervolg

x		1318	Lisdodde, grote	x		1237	Schijnspurrie, rode	x		550	Walstro, glad
x		29	Look-zonder-look	x		649	Sint-Janskruid	x		1074	Waterkers, gele
G	d	34	Look, das-	x		1819	Slaapbol	x		859	Waterkers, slanke
x		35	Look, kraai-	x		1889	Slaapkamergeluk	x	a	784	Wederik, grote
x		801	Luzerne	x	a	431	Slangenkruid	x		947	Weegbree, grote
x		135	Madeliefie	x		1259	Smeerwortel	E	t	944	Weegbree, hertschoorn-
x		2101	Mahonie	x		2107	Sneeuwbes	x		946	Weegbree, smalle
x		421	Mannetjesvaren	x		661	Springzaad, klein	x		1370	Wikke, ringel-
x		319	Margriet, gewone	x		5361	Springzaad, tweekleurig	x		5455	Wikke, vergeten
x		369	Meidoorn, eenstijlige	x		1234	Spurrie, gewone	x		1369	Wikke, vogel-
x		123	Melde, uitstaande	x		1342	Stalkaars	x	a	5	Wilde bertram
x		1224	Melkdistel, gekroesde	E	a	113	Steenbreekvaren	x		1118	Wilg, bos
x		1225	Melkdistel, gewone	x		487	Steenraket, gewone	x		1116	Wilg, schiet -
x		320	Moederkruid	x		426	Stekelvaren, smalle	x		450	Wilgenroosje
x		1076	Moeraskers	x		180	Sterrenkroos, haak	x		451	Wilgenroosje, harig
x	a	526	Moerasspirea	x		182	Sterrenkroos, stomphoekig	x		188	Winde, haag-
x		2418	Morgenster, gele s. s.	x		6097	Sterrenkroos s.l.	x		1679	Winterpostelein, ro.
x		152	Mosterd, zwarte	x		305	Stinkende gouwe	x		631	Witbol, gestreepte
x		813	Munt, water-	x		952	Straatgras	x		632	Witbol, gladde
x		1248	Muur, gras-	x		371	Streepzaad, groot	x		1689	Wolfsmelk, kruisbladige
x		1250	Muur, vogel-	x		372	Streepzaad, klein	x		498	Wolfsmelk, tuin-
x		1252	Muur, vogel-, duin-	x		19	Struisgras, gewoon	x		780	Wolfspoot
x		1175	Muurpeper	x		2232	Struisvaren	x	a	1063	Wouw
x	a	112	Muurvaren	x		143	Tandzaad, zwart	x		119	Wijfjesvaren
x		1195	Naaldaar, geelrode	x		873	Teunisbloem, grote	x		81	Zandraket
x		1197	Naaldaar, groene	x		5457	Teunisbloem, middelste	x		235	Zegge, ruige
x		1738	Nachtschade, bekl.	x		932	Timoteegras s. s.	x		11	Zevenblad
x		1219	Nachtschade, zw. s. s.	x		1333	Valeriaan, echte	G	t	20	Zilverhaver
x		2303	Okkernoot	x		966	Varkensgras, gew.	x		1101	Zuring, ridder-
x		5072	Ooievaarsbek, bloed	x		358	Varkenskers, kleine	x		1094	Zuring, schapen-
x		574	Ooievaarsbek, kleine	x		851	Vederkruid, aar-	x		1093	Zuring, veld-
x		571	Ooievaarsbek, zachte-	x		766	Veldbies, gewone	x		1099	Zuring, water-
x		2430	Paardenbloem	x		203	Veldkers, kleine	x		970	Zwaluw tong
x		394	Peen	x		840	Vergeet-m.-n.. akker-	x		520	Zwenkgras, rood
x		977	Perzikkruid	E	a	846	Vergeet-m-n, bos-	x		1402	Zwenkgras, hard
x		1716	Pluimgierst	x		1494	Vergeet-m-n., moeras-				
x		984	Postelein	x		843	Vergeet-m-n, ruw	x		1839	tarwe
x		2326	Prikneus	x		842	Vergeet-m-n, veelkleurig	x		8536	oxalis deppei
x	a	1114	Pijlkruid	x		1176	Vetkruid, wit	x		5447	stijf ijzerhard
x		756	Raaigras, engels	x		1109	Vetmuur, donk+uit	x		5048	cotoneaster
x		1804	Raapzaad	x		1112	Vetmuur, liggende	x			zoethout
x		1211	Raket, gewone	x		407	Vingergras, glad	x		5152	echte tijm
x	r	1067	Ratelaar, kleine	x		408	Vingergras, harig				
x		1917	Reigersbek	x		406	Vingerhoedskruid				
x		66	Reukgras, gewoon	x		1378	Viooltje, akker-				
x		933	Riet	x		1390	Viooltje, driekleurig				
x		930	Rietgras	x		745	Vlasbekje				
x		576	Robertskruid	x		1133	Vlier, gewone				
x		763	Rolklaver, moeras-	x		583	Vlotgras, getand				
x		675	Rus, greppel-	x		1020	Vogelkers, Amerikaanse				
x		680	Rus, pit-	x		897	Vogelpootje, klein				
x	a	670	Rus, veld-	x		483	Vroegeling				
x		673	Rus, zomp-	x		6016	Vrouwenmantel s.i.				
x		1	Spaanse aak	x		1010	Vijfvingerkruid				

Tabel 2: kilometerhok 165-403

x	1071	Aalbes	x	1367	Ereprijs, veld	x	1018	Kers, zoete
x	1614	Aardpeer	x	1357	Ereprijs, vreemde	x	303	Kervel, dolle
x	980	Abeel, witte	x	1350	Ereprijs, water-, rode	x	915	Klaproos, bleke
x	5318	Amarant, basterd	x	2	Esdoorn, gewone	x	916	Klaproos, grote
x	48	Ambrosia, alsem-	x	1850	Esdoorn, noorse	x	1299	Klaver, kleine
x	1658	Amsinckia, kleinb.	x	70	Fluitenkruid	x	1305	Klaver, rode
x	5230	Aster, herfst	x	475	Fijnstraal, Canadese	x	1306	Klaver, witte
x	448	Basterdwed., beklie.	x	5328	Fijnstraal, hoge	x	910	Klaverzuring, geh.
x	1642	Basterdwed., kantige	x	315	Ganzenvoet, korrel-	x	546	Kleefkruid
x	457	Basterdwed., viltige	x	306	Ganzenvoet, mel-	x	598	Klimop
x a	1349	Beekpunge	x	1009	Ganzerik, middelste	x	2457	Klit, gewone
x	959	Beemdgras, ruw	x a	865	Gele plomp	x	195	Klokje, akker-
x	958	Beemdgras, veld-	x	96	Glanshaver	x	544	Knopkruid, harig
x	607	Berenklauw, gewone	x a	919	Glaskruid, klein	x	545	Knopkruid, kaal
E a	606	Berenklauw, reuzen-	x	1221	Guldenroede, late	x	805	Koekoeksbloem, avond
x	139	Berk, zachte	x	428	Hanenpoot, europ.	x	807	Koekoeksbloem, dag-
x	513	Beuk	x	5303	Havikskruid, dicht	x	699	Kompassla
F a	1160	Bies, bos-	x	366	Hazelaar	x	490	Koninginnekruid
x	654	Biggenkruid, gewo.	C a	1296	Hazenpootje	x	1343	Koningskaars
x	1260	Boerenwormkruid	x	462	Heermoes	B r	279	Korenbloem
x	1058	Boterbl., blaartrekkende	x a	364	Helmbloem, gele	x	355	Kornoelje, rode
x	1056	Boterbloem, kruipende	x	362	Helmbloem, rankende	x	779	Kromhals
x	1040	Boterbloem, scherpe	x	1170	Helmkruid, knopig	x	495	Kroontjeskruid
x	1089	Braam, dauw-	x	5007	Hemelboom	x	390	Kropaar
x	1634	Braam, gewone	x	5531	Hemelsleutel+rozeh.	x	1704	Kruidkers, amerik.
x	2009	Braam, hazelaar-	x	2222	Hennepntl., gespl+gewon.	x	636	Kruiptertje
x	1829	Braam, peterselie	x	543	Hennepntl., gewone	x	1733	Kruiskruid, bezem-
x	1321	Brandnetel, grote	x	200	Herderstasje	x	1190	Kruiskruid, bos-
x	1322	Brandnetel, kleine	x	1207	Herik	x	2290	Kruiskruid, jakobs- s.l.
x	1140	Brem	x	1316	Hoefblad, klein	x	1192	Kruiskruid, klein
x	835	Bronkruid, klein	x	582	Hondsdrif	x	1393	Langbaardgras, gew
x t	367	Buntgras	x	12	Hondspeterselie	x a	741	Leeuwenbek, muur-
x	101	Bijvoet	x	812	Honingkla., citr.ge.	x	75	Leeuwenklauw, kleine
x	331	Distel, akker-	x	296	Hoornbloem, gewone	x	727	Leeuwentand, kleine
x	208	Distel, krul-	x	295	Hoornbloem, kluwen-	x	349	Lelietje-van-dalen
x	336	Distel, speer-	x	298	Hoornbloem, zand-	x	1685	Liefdegras, klein
E a	393	Doornappel	x	639	Hop	x	1762	Liefdegras, straat-
x	706	Dovenetel, paarse	x	799	Hopklaver	x	585	Liesgras
x	700	Dovenetel, witte	x a	658	Hulst	x	2286	Liguster, haag-
x	165	Dravik, ijle	x	1320	Iep, gladde	x	665	Lis, gele
x	2337	Dravik, zachte	x	1866	Judaspenning, tuin-	x	1318	Lisdodde, grote
x a	587	Droogbl., bleekge.	x	412	Kaardebol, grote	x	29	Look-zonder-look
x	589	Droogbloem, moeras-	x	792	Kaasjeskruid, grote	x	35	Look, kraai-
x	174	Duinriet	x	790	Kaasjeskruid, klein	x	1899	Lupine, vaste
x	4	Duizendblad,	x	335	Kale jonker	x	1227	Lijsterbes, wilde
x	973	Duizendknoop, bekl.	x	7	Kalmoes	x	135	Madeliefje
x	1873	Duizendknoop, japanse	x	794	Kamille, echte	x	2101	Mahonie
x	1229	Egelskop, grote	x	795	Kamille, reukeloze	x	421	Mannetjesvaren
x	1876	Eik, Amerikaanse	x	796	Kamille, schijf-	x	319	Margriet, gewone
x	1037	Eik, zomer-	x	759	Kamperfoelie, wilde	x	123	Melde, uitstaande
x	36	Els, zwarte	x	489	Kardinaalsmuts, wil.	x	1224	Melkdistel, gekroesde
x	1896	Ereprijs, draad-	x	1823	Karmozijnbes, oost.	x	1225	Melkdistel, gewone
x	1352	Ereprijs, klimop	x a	785	Kattenstaart, grote	x	320	Moederkruid

Tabel 2: kilometerhok 165-403 vervolg

x	1076	Moeraskers	x	1	Spaanse aak	x	483	Vroegeling
x	2418	Morgenster , gele s. s.	x	1047	Speenkruid , gewoon	x	6016	Vrouwenmantel s.l.
x	813	Munt , water-	x	1234	Spurrie , gewone	x a	866	Waterlelie , witte
x	1248	Muur , gras-	x	1342	Stalkaars	x	972	Waterpeper
x	1250	Muur , vogel-	F a	113	Steenbreekvaren	x	947	Weegbree , grote
x	1252	Muur , vogel-, duin-	x	426	Stekelvaren , smalle	x t	944	Weegbree , hertschoorn-
x	1175	Muurpeper	x	6097	Sterrenkroos s.l.	x	946	Weegbree , smalle
x	839	Muursla	x	182	Sterrenkroos , stomphoekig	x	1370	Wikke , ringel-
E a	112	Muurvaren	x	305	Stinkende gouwe	x	5455	Wikke , vergeten
x	1195	Naaldaar , geelrode	x	952	Straatgras	x	111R	Wilg , bos
x	1197	Naaldaar , groene	x	372	Streepzaad , klein	x	1116	Wilg , schiet -
x	1738	Nachtschade , bekl.	x	19	Struisgras , gewoon	x	450	Wilgenroosje
x	1219	Nachtschade , zwarte s. s.	x	1268	Tasjelkruid , klein	x	451	Wilgenroosje , harig
x	579	Nagelkruid , geel	x	1267	Taxus	x	350	Winde , akker-
x	2303	Okkernoot	x	873	Teunisbloem , grote	x	188	Winde , haag-
x	2443	Ooievaarsbek , glanzige	x	2412	Teunisbloem , zand-	x	1679	Winterpostelein , ro.
x	574	Ooievaarsbek , kleine	x	1833	Tomaat	x	631	Witbol , gestreepte
E a	577	Ooievaarsbek , ronde	x	1333	Valeriaan , echte	x	632	Witbol , gladde
x	570	Ooievaarsbek , slipbladige	x	966	Varkensgras , gew.	x	498	Wolfsmelk , tuin-
x	571	Ooievaarsbek , zachte-	x	358	Varkenskers , kleine	x	780	Wolfspoot
x a	460	Orchis , wespen-	x	766	Veldbies , gewone	x	119	Wijfjesvaren
x	2430	Paardenbloem	x	203	Veldkers , kleine	x	89	Zandmuur , gewone
x	977	Perzikkruid	x	840	Vergeet-m-n.. akker-	x	81	Zandraket
x	205	Pinksterbloem	x a	846	Vergeet-m-n , bos-	x	863	Zegekruid
x	984	Postelein	x	1922	Vergeet-m-n..moeras- + zomp-	x	246	Zegge , hazen-
x	756	Raaigras , engels	x	5386	Vergeet-m-n , Kaukasisch	x	259	Zegge , oever-
x	1804	Raapzaad	x	843	Vergeet-m-n , ruw	x	235	Zegge , ruige
x	1211	Raket , gewone	x	842	Vergeet-m-n , veelkleurig	x	211	Zegge , scherpe
x	1208	Raket , hongarse	x	1176	Vetkruid , wit	x	215	Zegge , zand-
x	1917	Reigersbek	x	1522	Vetmuur , donkere	x	11	Zevenblad
x	1062	Reseda , wilde	x	1112	Vetmuur , liggende	x	1101	Zuring , ridder-
x	933	Riet	x	407	Vingergras , glad	x	1094	Zuring , schapen-
x	576	Robertskruid	x	408	Vingergras , harig	x	1093	Zuring , veld-
x	1877	Robinia	x	406	Vingerhoedskruid	x	970	Zwaluw tong
x	761	Rolklaver , gewone	x	1378	Violtje , akker-	x	520	Zwenkgras , rood
x	763	Rolklaver , moeras-	x	1390	Violtje , driekleurig			
x	675	Rus , greppel-	x a	1384	Violtje , maarts			
x	680	Rus , pit-	x	745	Vlasbekje			
x	690	Rus , tengere	x	1133	Vlier , gewone	x	9016	japanse kwee
x	5117	Schijnaardbei	x	5032	Vlinderstruik	x	5048	cotoneaster
x	649	Sint-Janskruid	x	1019	Vogelkers , gewone	x	5447	stijf ijzerhard
x	1819	Slaapbol	x	1020	Vogelkers , Amerikaanse	x	9162	tuin lobelia
x	1259	Smeerwortel , gew.	x	896	Vogelmelk , gewone	x	5468	gamander
x	2107	Sneeuwbes	x	897	Vogelpootje , klein	x	2103	vijfbladige wingerd
x	538	Sneeuwkllokje , gew	x	42	Vossenstaart , grote	x		olijfwilg
x	400	Sofiekruid	x	21	Vroege haver	x		oenothera x fallax

Abundatiesoorten:

h = Habitatatrichtlijnsoort
t = Typische soort
r = Rode lijstsoort
d = Doelsoort
a = abundantiesoort (overig)

Abundatie-code:

A = 1 exx
B = 2 – 5 exx
C = 6 – 25 exx
D = 26 – 50 exx
E = 51 – 500 exx
F = 501 – 5000 exx
G = >5000 exx
* = uitgezaaid, aangeplant of adventief

Tabel 3: Exoten of neofyten

Aardpeer	Amerika, na 1900 verwilderd of aangeplant
Amarant,basterd	tropisch Amerika, na 1900 verwilderd of aangeplant
Ambrosia, alsem-	N.Amerika, na 1900 verwilderd of aangeplant
Amsinckia, kleinb.	N.Amerika, na 1900 verwilderd of aangeplant
Aster, herfst	
Berenklauw, reuzen-	Azie, 19e eeuw geïntroduceerd als tuinplant
Braam, hazelaar-	
Braam,peterselie	herkomst onbekend, verwilderde tuinplant
Cotoneaster	
Doornappel	N. Amerika, ingeburgerd 18e eeuw
Duizendknoop,japanse	Japan, ingeburgerd 19e eeuw
Eendagsbloem	N. Amerika, sinds 1823
Eik, amerikaanse	Amerika, ingeburgerd begin 1900
Ereprijs, draad	Klein Azië, ingeburgerd 1925-1949
Ereprijs, vreemde	Amerika, ingeburgerd 1800
Esdoorn, veder-	N. Amerika, 17e eeuw
Fijnstraal , Canadese	Amerika, ingeburgerd 18e eeuw
Fijnstraal, hoge	Z.Amerika, ingeburgerd na 1975
Gamander, echte	
Ganzerik, middelste	Rusland, ingeburgerd 18e eeuw
Guldenroede,canad.	N.Amerika, 19e eeuw
IJzerhard, stijf	
Japanse kwee	
Judaspenning, tuin-	zuid en oost Europa, ingeburgerd 1950-1974
Guldenroede, late	Amerika, ingeburgerd 1900-1924
Hemelboom	China, verwilderd/aangeplant na 1900
Kattenkruid, grijs	
Karmozijn, oost.	Oost Azië, ingeburgerd tussen 1925-1949
Klaverzuring, geh.	Zuid Europa, ingeburgerd in de 19e eeuw
Kroosvaren, grote	Amerika begin 1900
Kruidkers, amerikaans	N.Amerika, 19e eeuw
Kruiskruid, bezem-	Z.Afrika, ingeburgerd 1925-1949
Liefdegras, klein	Z.Europa, ingeburgerd 1900-1924
Liefdegras,straat-	Z.Europa, ingeburgerd 1925-1949
Lobelia, tuin	
Liguster, haag-	
Lupine, vaste	N. Amerika, ingeburgerd 19e eeuw
Mahonie	N.Amerika, 19e eeuw
Naaldaar, groene	herkomst onbekend, ingeburgerd 19e eeuw
Ooievaarsbek,glanzige	midden en zuid Europa, ingeburgerd 1950-1974
oxalis deppei	
Raket, hongarse	Oost Europa, ingeburgerd 19e eeuw
Robinia	N.Amerika, 19e eeuw
Slaapkamergeluk	
Sneeuwbes	N.Amerika, 19e eeuw
Springzaad,tweekleurig	
Tarwe	
Teunisbloem, grote	N.Amerika, 19e eeuw
Tijm, echte	
Vergeet-m-n,Kaukasisch	
Vlinderstruik	China, ingeburgerd 1925-1949
Vogelkers,amerikaanse	Amerika, ingeburgerd 1900-1924
Wingerd, vijfbladig	
Zegekruid	Z.Amerika, na 1900 verwilderd/aangeplant
olijfwilg	
zoethout	